Ч. 218. (717.) Львів, субота дня 29. вересня 1917. Річ III

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чверть року	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границею:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	44 фр.

Невлічиме засліплене.

Чого то осередні держави не зробили для наших сусідів, щоби їх приєднати для себе! Та все показалось за мало. Торжественне проголошене утвореня польської держави, автономія Галичини, виділене українського холмського краю до польського королівства, недвозначна обітниця прилученя до того королівства й дальших українських областий, видача на жир польським культуртреґерам українського Поділля й Волині — се всьо не заспокоїло ще ненаситної захланности тих наших сусідів. Або всьо, або нічо — сказали собі Поляки і з тої дороги доси не зійшли.

Осередні держави в своїм добродушнім засліпленю думали ще позискати їх звісним актом з 15. вересня с. р. Якої зазнали свіжої вдячности — свідчать про се недавні події на засіданю польського кола. Ось, що пише в сій справі „Czas“:

На засіданю (польського кола) не було вже майже бесіди про вибір презеса. Бесідники губили ся в пристрастній загальній політичній дискусії... Соціялісти предложили заяву, котра з одного боку признає потребу будованя польської держави, з другого боку підчеркує сильно акцес до маєвої резолюції...

На пополудневім засіданю атаки дійшли до вершка. Напасти на леґіони, на N. K. N., на шляхту і поодинокі ґрупи консерватистів, приневолили покинути салю. Иншого виходу не було...

Про події, що попередили покинене салі нарад кола серед консерватистів, надходять такі подробиці:

Від початку пополудневого засіданя так само, як на ранішнім засіданю, людовці, народні демократи і соціялісти перегонювали ся взаїмно в нагальних атаках проти консерватистів... Що хвиля падали зневажливі слова про леґіони, про полковників, що остали на пестерунку, про леґіоністів, що зложили присягу і закиди того рода: „шляхта править при помочи жандармів і шибениці, але прийшов час порахунку“, „скінчило ся дотеперішне панованє“, „N. K. N. за два міліони продав Безелерови леґіони“ і т. п. Рекорд осягнув Вітос, котрий „напав на леґіони, що остали на місци і зложили на його думку „przysięgę zaprzańczą“. За се слово п. Дашинський, котрий проводив, не візвав його навіть до порядку.

Ось таку відповідь дав польський нарід обом монархам на їх акт з 15. вересня.

Кажемо польський нарід, бож слушно можемо уважати людовців, народних демократів його представниками, коли за те консерватисти заступають в парляментарних тілах тілько самих дідичів.

Отже за всі дотеперішні залицяня — дальше чорна невдяка, грубе осуджуванє леґіоністів, що зложили на жаданє осередних держав присягу, зневага полковників, що „остали на постерунку“ і т. п.

Чи політиків осередних держав нічо вже таки не в силі вилічити з їх засліпленя?

На кого нам надіятись?

„Українське Слово“, що виходить в Одесі (в ч. 4) пише:

При старому правительстві нас, Українців, не тільки не признавали за окремий нарід, а просто цілковито нехтували всі наші заяви. Як російське правительство, від царя до посліднього городового, спочивало на міліонах штиків, так і російська буржуазія, від члена державної думи до члена повітової управи, від професора до народнього вчителя, вихована на централізмі поліційної держави, спочивала на лаврах „общеруської культури“.

А тим часом пригноблені народи провадили своє народнє діло. Їм мало було струсити та звалити устрій рабської держави. Їм треба було більшого — дати кождому народови щось реальне, збудоване на народніх основах. Представники недержавних націй цікавили ся не тільки становищем свого народу, а і всіх инших пригноблених. Вони були лівійші за всіх лівих.

І от старий лад упав.

Що-ж несуть нам російські громадяни? Знову централізацію: звичка — то друга натура. А як до звички ще й нерозуміне діла, то вже зовсім мало надії на устрій справді вільного житя. За часів рабства московська, або сказати ширше, — російська буржуазія, через голови недержавних націй, особливо через наші, українські, постановляла ріжні умови, порядкувала Україною без відома народу і московського і українського. Нас не тільки не питали, а й говорити не дозволяли.

І от на протязі довгого часу Україна „буряном укрилась, цвілю запціла, в калюжі, в болоті серце прогноїла, і в дупло холодне гадюк напустила, а дітям надію в степу віддала“...

І сі гадюки досі не сидять по своїх дуплах. Коли потреба, вилазять звідти і сичать або й жалять нас. І цвілю прокисає житє наше, і в сі ясні дні волі болото розносить воню застою по всій Україні...

В такій атмосфері важко, дуже важко нам, Українцям, упорядкувати своє державне житє. Не тільки недоумки, а часто й поступові партії, що зорґанізувались на Україні по-за нашими партіями, не пускають наших представників до

НАТАЛІЯ РОМАНОВИЧ-ТКАЧЕНКО.

Під ясним блакитним небом...

(Уривки з подорожніх записок).

(Далі).

— Сестра не убила ся? Може помогти встати?

Заклопотано й збентежено стоїть мій візник наді мною.

Та де там встати!... Як могу встати, коли все тіло немов розбите! Та дарма... Цілком фільозофічно ставлю ся до сеї справи: на фронті, як на фронті.

Ще якийсь час лежу, ніби відпочиваю, відіславши візника до коний. Потім набравшись сил від прозорого блакитного неба, від чистого воздуха, поволи встаю. Підходжу, кульгаючи до брички, з німим докором дивлю ся на смирних низеньких конячок і сідаю, — затаївши в серци благане: щоби така пригода не повторила ся.

Правда я швидко забуваю за неї. Филясті, зелені, чарівні горби... золоті лани... ясна чиста блакить, простір безмежний — і не такий біль вгамуєть ся.

В обіймах свого теплого пополудня, свого запашного воздуха, непорушної лагідної тиші можна-б й забути про тяжку свою місію, про те, що її викликало,. можна забути і про те, що десь є діти — квіти землі, зруйновані, занедбані, голодні... що десь безперивно руйнуєть ся й нищить ся житє людське і з кождим стрілом дітий—сиріт стає більше на землі...

Про все те тяжке й болюче можна забути... на хвильку...

Але що се!?

Яка краса! Яка невидана краса... ще очі такої не бачили. Червоні маки. — Поле червоних маків. Величезний простір — самі червоні маки. Далеко вперед вширш розбігаєть ся се чарвоне поле, так оживляючи ,так прикрашаючи зелену долину.

А де-ж лани? Де жито золоте? Те море жовтих колосків, яке завжди на полі, завжди біля сел буває?... — Скромні жовті колоски з синенькими волошками, ну й мак часом поміж них прохопить ся... — Вони-ж були весь час... всюди, де я їздила. Филювало ся жито, зріло, наливало ся, золотило ся. А тут нема... Замісць золотих колосків — червоне поле маків. — Як мальовниче виділяєть ся воно на зеленім тлі... — Очий не відірвеш від сього червоного килима... Змалювати його хочеть ся.... хочеть ся, щоби образ його назавжди лишив ся в уяві.

Та якийсь ляк, якийсь несупокій суне в душу від сього безмежного червоного, наче-б то покрівавленого простору. Суне й не дає чарувати ся, змушує душу здрігати ся, тремтіти. Мак червоний... наче каплі крови буйні, рясні, лишились від того моря, що лилось тут, залило зелено золотисті лани....

Тут були ще недавно позиції.

Де-ж ті села, до яких лани сі тулили ся? де-ж тут нарешті оселя людська?

Не витримую й запитую візника:

Похмуро мовчить кілька хвилин і махає рукою...

— Тут нічо нема.

Далі трохи оживлюєть ся, повертаєть ся до мене:

— Д—в, се звало ся — вказує вперед. — Та там вже нікого нема.

Серед маків і будяків — руїни. Коміни, цегли, часом стіни — без дахівки розумієть ся. А між стінами ті самі маки... Вони-ж, маки, і на вершочках стін, вони тут всюди, ті ґраціозні привабні квіточки, мов символ тріюмфу крови і руїни.

Цілий ряд зруйнованих хатин, здичавілих занедбаних садочків... — Ідемо мертвою улицею.

Ось тут колись ходили люди, будували сі хатини, обробляли городи... Ось тут в садочку діти вишеньки обривали. — З кождого коміна, зруйнованого, холодного тепер, летів тоді що вечір димок в гору, свідчачи про житє.

Ось куна цегли, каміня, деревия на просторій площі. Тут церква була.

А далі знов „улиця“. Садки здичавілі і серед них руїни.

Пустка. Страшна мертва пустка.

А небо — те саме чисте, ясне, привабноблакитне, таке, як було над чепурним, затишним мальовничим містом, над золотими ланами й над крівaво-червоними маками — одне, однакове.

Плакати хочеть ся, ридати хочеть ся... — Притульти ся лицем до землі, залитої кровю й не дивити ся на сей світ... Не бачити його.

В кінци села — цвинтар. Хрести, хрести... Оселя мертвих красше збереглась, ніж оселя живих. Де-не-де лиш хрест похилений лежить.

Ае се все — один великий цвинтар: сі маки, сі руїни, сі „улиці“ й садки, сі хрести... Один величезний, жахливий цвинтар.

— Чи ж їхати далі? — голосно питаю й

себе, або роблять то з неохотою, ніби з великої ласки.

Доволї сказати, що Росіяни збили цілу бучу з приводу всеукраїнського конґресу в Києві, і загрожували навіть штиками розігнати його, коли Українці проголосять автономію.

Так само на хлїборобському зїздї в Одесї наші представники просто силою брали голос і мали великий успіх.

Неосвідомленість російського громадянства в державних справах постільки має загальний характер, що навіть „Рус. Слово“ зовсім не вірно освітлює всю роботу Українського конґресу, і таким чином пускає між своє громадянство стару цвіль в якій Українці задихались, підогріває старі рабські побрехеньки про сепаратизм. Поставимо навіть гасло таке:

„Самостійна Україна“.

Не вже се значить, що Українці хочуть віддаляти ся від федералїстичної Росії? А хиба є зараз на світї справді полїтично освічена людина, яку злякала-б автономія? Автономія же не є зло, а добро для народу, для краю і проти того добра може повстати або людина зла, або темна.

Так стосують ся до нас Росіяни. Та не красше й польська шляхта і польська буржуазія

Вони нам стелють мякше... Як відомо, Нїмцї проголосили самостійність Польщі. І от Польська Державна Рада робить постанову і надсилає її до російського тимчасового правительства про те, що Польська держава не задовольняєть ся тільки польськими землями, а хоче прилучати до себе ще й ті „области“, що колись їй належали.

Які же то „области“?

Недавно вийшла мапа Польської держави. Такі українські ґубернії, як Холмщина, Київщина, Поділє і Волинь значать ся на ній, як землї польські. Не аби які й апетити мають польські шляхтичі!

Що ж нам робити? На кого надїятись?

Тільки на себе!

Тільки на свою зорґанїзованість і єдність.

Тільки на свою духовку і фізичну силу.

Наша сила — наша українська зорґанїзована армія.

Наша сила — українські зорґанїзовані робітники.

Наша сила — зорґанїзовані хлїбороби.

Наша сила — весь зорґанїзований 30 мілїоновий нарід.

Наша голова, що порядкує сею зорґанїзованою силою — Українська Центральна Рада в Київі.

Орґанїзуймось тільки в Українські партії та спілки і ніхто нас не подолає.

І тодї нікому ні одного ступня землї нашої не дозволимо взяти.

Уступленє мін. Терещенка?

Петроград, 27. вересня. Дотично невірних донесень часописий в справі уступленя міністра заграничних справ довідуєть ся петроградська телеґр. аґенція з певного жерела, що Терещенко мав по поворотї Керенського з головної кватири заявити йому, що він уважає ненормальними умови працї правительства. Супроти теперішного міжнародного положеня уважає він неможливим опускати своє становище перед іменованєм свого наслїдника. Терещенко додав вкінци, що він взагалї не міг би остати в кабінетї, колиб не утворено свобідної й могучої національної сили.

Дальший дозвіл на поворот виселенців.

Намісництво оголошує: Міністерство внутрішних справ рескриптом з 10. с. м. ч. 56161. отворило слїдуючі повіти для загального повороту виселенців: 1) Перемишляни з виїмков громад Дунаїв і Свірж; 2) Бережани з виїмком громад Баранівка, Бишки, Куропатники, Мечищів, Вільховець, Посухів, Потік, Потутори, Рибники, Шибалин і Золочівка; 3) Рогатин з виїмком громад Болшівці, Букачівці, Бурак, Княгиничі, Рогатин, Свистільники, Скоморохи старі і нові, Гербутів і Підшумлянці; 4) Підгайці з виїмком гр. Беньова, Гайворонка, Іщків, Лиса, Геркова, Пановичі, Підгайці, Рудники, Городно, Семиківці, Соснів, Вишнівчик, Заставче коло Завалова і Затурин; 5) Товмач, цїлий повіт; 6) Надвірна з виїмком громад Надвірна, Делятин, Микуличин, Дора, Яремче, Яблониця і Майдан середний; 7) Коломия з виїмком міста Коломиї і громади Гвоздець місто; 8) Печеніжин з виїмком гр, Печеніжин і Яблонів; 9) Бучач з виїмком гр. Погоріле, Петликівці нові. Новоставці, Плотич, Бариш, Бровари, Дубенко, Григорів, Язловець, Озіряни, Костельники, Космерин, Медведівці, Монастириска, Нисколизи, Олеша, Сновидів, Жизномир і Пишківці; 10) Городенка з виїмком гр. Городенка, Обертин, Жабокруки, Михалче, Олієва, Корнів, Незвиска, Живачів, Ісаків, Сокирчин і Потік; 11) Снятин з виїмком Космача, Рожнева, Снятина і Заболотова; 12) Косів з виїмком Косова і Пістиня.

Повіти вичислені під 3. і 6. лежать в дальшій, а решта в вузшій воєнній области.

Виселенцї, що беруть державний причинок, які найдальше до 5. листопада 1917 повернуть до своїх сталих селитьб і найпізнїйше в тім дни зголосять ся у властивім старостві, будуть діставати той причинок дальше через 2 місяцї.

Крім того зарядило міністерство, що рільники, як також урядники і ріжні робітники, як що викажуть належно своє занятє, можуть отримати дозвіл на поворот в повіти не отворені ще для загального повороту.

То саме відносить ся до великих промисловців, купців і гандлярів, також до властителів великих промислових підприємств, як що предложать потвердженє промислової і торговельної Палати або одної з ц. к. властий, що дальше веденє підприємства лежить в загальнім інтересі.

Чи німецькі побіди є перешкодою до мира?

Між всенїмецькою а соціялїстичною пресою Німеччини ведеть ся спір о те, чи німецькі побіди прискорюють мир, чи його опізнюють. Всенїмцї кажуть, що кождий тріюмф німецького оружя віддалює хвилю мира; противної думки є соціялїсти. Соціялїстичний дневник Vorwärts пише що мир на основі порозуміня не противить ся зовсім щораз то новим побідам. Готовість Німеччини заключити мир не означає зовсім її немочи; її побіди свідчать якраз про противне.

Знаємо добре — пише дальше Vorwärts — що твердженє про німецьку побіду не признають французькі і анґлійські гакатисти.

Вони вказують на те, що побіч видимої воєнної карти є ще „невидима“. Вони кажуть: се правда, що ви маєте Бельґію, північну Францію, Румунію, Сербію, Польщу і т, д. Але за теми вас зблькували, із всїх сторін окружили і хоч ви ще обсадите сей або той кусок землї, з того окруженя не освободите ся. Маємо пановане на морі, союз майже цїлого світа, нескінчені резерви людий і матеріялу, кромі того німецькі кольонії, Мезопотамію, Вірменію, а се уважаємо за щось більше Можна довільно опінювати той факт, але певно, що у наших ворогів деякі круги щиро вірять в те, що положенє коаліції красше. І сим пояснюєть ся смішність того, що по обох сторонах роблять шовіністи, котрі приписуючи собі побіду, домагають ся від другої сторони відшкодованя і відступленя областий. З сього положеня виходить, що оправдане є становище уважати обсаджені области як застав, а не як добичу, і вони якраз мають ґварантувати, що при заключеню мира зникне і та тайна воєнна карта, котра є для нас некорисною. Коли противник каже, що має більші застави, і що розрахунок дасть вислїд на його хосен, то разом з побільшенєм німецьких заставів мусить та надвижка ставати ся щораз меншою. Нема отже причини уважати німецькі побіди перепоною до мира на основі порозуміня.

Виборча побіда шведських соціялїстів.

Стокгольм, 27. вересня. Після оконечного вислїду виборів до другої палати шведського парляменту зискала партія Брантінґа 14 мандатів, лїберали 5 мандатів, правиця втратила 28 мандатів.

Шведська друга палата складаєть ся з 240 послів, вибираних на три лїта. По останних виборах в 1914. р. склад палати був такий: 86 консерватистів, 57 лїбералів і 87. соц. демократів, які в більшій части були під проводом Брантінґа, прихильника антанту.

Війна.

Огляд воєнного положеня.

З італійського фронту.

Над Сочею був відтинок гори св. Гаврила завдно в огни ворожої артилерії. Стежі, які на південь від сего відтинка пробували йти вперед, відогнано ручними ґранатами. У воздушній боротьбі втратила італійська ескадра спершу 2 лїтаки, опісля третій в околиці Мадоні. Одна ескадра морських лїтаків бомбардувала зелїзничий дворець в Cerrgnano з очевидним успіхом. В ґрупі пільн. марш. бар. Конрада оживила ся діяльність стежних відділів.

Коло Адамельльо одна з наших стеж вдерла ся до ворожих ровів та привела звідти 15 полонених.

Знаменито повисали ся наші гірські стежі в области Тонає. Дня 24. с. м. вечером дістали ся вони до Valdersa, остали там за італійським фронтом і слїдуючого дня висадили там в ночи на 26. вересня у воздух дві зелїзничі стації, за-

---

себе і візника. — Живих нам треба шукати, й ратувати, а тут пустка.

Впевняє, що там далї на відбитих місцях є люди й біда там велика.

— Їдемо, тодї їдемо далї.

Знов два червоні килими стелять ся.

Один далеко в просторі зеленому губить ся, другий підкочуєть ся до горбів мальовничих, що весь час мов захищаючи, товаришують нам.

І знов краса чарівна, принадна. Болюча краса червоних маків.

— Почаївська лавра! — візник обертаєть ся до мене і вказує просто вперед.

Давно вже помічаю — щось біліє за далекими лісами. То вони близше, ті ліси — як на гору підіймаємось, то дані відсунуть ся або й сховають ся, як по рівному їхати. І над лісом стремить дзвіниця біла.

Тепер вже бачу добре: дзвіниця і бані золотисто-білі пишають ся урочисто над густими темними лісами.

І чомусь згадуєть ся менї слово лірницької пісні:

Ой зійшла зоря вечіровая.
Над Почаївом стала.
Виступило турецьке військо.
Мов та чорная хмара.

Серед лїсу густого їдемо.

Якісь будівлї, альтанки з німецькими написами, стоси дерева зрубаного. Он купа дротів, он забута залїзна кухня. — Там віз, тут стіл. — В уяві встає втеча: кидають люди все і тїкають.

І друга втеча встає перед очима, настирливо насуваєть ся питанє: де ті люди, що жили під сими лісами, люди, яких оселї ось уже видніють ся.

Великий майдан, будівлї похожі на крамниці, керниця величезна, біля неї кілька салдатів. — Ось улиця починаєть ся, перший будинок високий, кількоповерховий — червоний хрест на ньому і напис німецький. Далї малі, чисті будиночки, майже цілі, біля кождого показна огорожа з берези, видно недавно зроблена. — Городи розкішні біля кождої хати — і всюди німецькі написи на будинках порожних.

На улиці ледви помітний рух — все салдати. — Ось тільки біля одної хати дві постаті: дідок і дівчина. Стоять і не зважують ся увійти. — Понурі постаті, похилені голови.

— Почаївська Лавра! — над моїм ухом голос візника.

Одводжу очі від сих хатин порожних, від сих людий. Переді мною у всїй своїй красї величний стародавний храм. Два салдати з рушницями пропускають мене крізь браму на подвіре. — Підходжу до церкви. — Під стінами її серед дерев на невеличкій площинцї — пюпітри для нот, — хтось поспішаючи забув за них.

В церкві два монахи акафіст правлять, пятеро бабів слухають, молять ся, плачуть.

Нашвидку оглядаю стіни, образи стародавні, з гетьманами, з військом запорожським, цікаві історичні образи і поспішаю — візник не хоче чекати.

(Кінець буде.)

палили кілька маґазинів та вернули з 10 бранцями.

Східний терен боїв.

На Буковині в відтинку архикн. Иосифа була більше оживлена діяльність ворожої артилерії. У відтинку ґен. полк. бар. Бем Ермолія на схід від Тернополя прийшло до кількох сутичок з неприятельськими стежами, які одначе прогнано. Коло Хабарівки на схід від Гусятина зістрілено один ворожий літак. Впрочім на поодиноких становищах був дещо сильніший огонь артилерії.

З боротьби підводних суден.

БЕРЛІН, 27. вересня. Бюро Вольфа доносить: На північнім терені боїв затопили підводні лодки поновно 26.000 тон брутто.

Анґлійські голоси про промову Аскіта.

АМСТЕРДАМ, 27. вересня. „Handelsblad" з Льондону, що промова виголошена Аскітом в Leeds, є безперечно великої ваги, бо висказана була іменем народу. Хоч становище Аскіта не було урядовим, можна одначе приняти, що він говорив також в імени анґлійського правительства. Усі часописи уважають бесіду Аскіта відповідю Анґлії папі та державному канцлерови Німеччини.

Льойд Джордж у Рібота.

ЛЬОНДОН, 27. вересня. Бюро Райтера доносить: Льойд Джордж відїхав в понеділок до Франції. Міністер премієр мав вівторок розмову з французьким президентом міністрів, опісля відвідав анґлійського начального вожда Найґа в британській головній кватирі і дня 26. с. м. вернув до Льондону.

Димісія Карташова

КОПЕНГАҐА 28. вересня (Ткб). З Петрограду доносять: Міністер просвіти Карташов просив тимчасове правительство о звільнене з уряду з сеї причини, що переможний вплив соціялістів в правлінню виключає всяку змогу утвореня коаліційного кабінету. Постанова Карташова зробила у правительственних кругах велике враження.

Некрасов обіймає урядоване

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 28. вересня (Ткб.). Новий ґен. ґубернатор приїхав сюди. Власти заборонили приватним особам перебувати в Виборгі і сусідних місцевинах довше як два дни. (Се очевидно відносить ся до приїзджаючих — прим. Ткб).

Винниченко знов президентом міністрів.

СТОКГОЛЬМ (УБ) 26 го вересня. Перестрій Українського Генерального Секретаріяту (кабінету міністрів) остаточно полагоджено ось так: Винниченко (український соціяльний демократ) обняв президію і міністерство внутрішних справ; звісний економіст професор Туган-Барановський, фінанси, промисл і торговля; професор Стешенко (український соц. демократ) — просвіта; Савченко-Більський (український соц. революціонер) — хліборобство; його заступником Мартос (український соціяльний демократ); Шульгин (український соц.-фед. дер.) — справи національностий; Зарубін (російський соц. революціонер) — публичні роботи; Рафес (жид. с.-д. Бунд) — державна контроля.

Міністер Горбачевський в У.П.Р.

На першому засіданю УПР. появив ся міністер проф. Др Горбачевський, якого на те інавґураційне засідане в осінній сесії запросила спеціяльна делеґація клюбу. Появу проф. дра Горбачевського повитав клюб, який зібрав ся в комплеті, рясними оплесками, по чім віцепрезидент Петрушевич мав привітну промову до першого українського заступника в коронній раді. В своїй бесіді славив др. Петрушевич міністра як визначного ученого, а одночасно як чоловіка, який почуваєсь за одно з українським народом зі всіми його терпіннями і змаганями. Проф. Горбачевський зворушеними словами дякував за тепле приняте.

Бувшому голові У. П. Р. віцепрезидентови Палати послів Романчукови на одноголосне рішене клюбу вислано в теплих словах виготовлену депешу, в якій висказано йому подяку за дотеперішний славний провід та побажано скорого повороту до здоровля. Віцепрезидент Романчук чуєть ся наслідком перепрацьовання ослабленим; в письмі зі Львова до д-ра Петрушевича заявив, що поновного вибору на голову У. П. Р. не приймє.

Дорошенко ґубернатором Чернигова.

СТОКГОЛЬМ, 26. вересня. Бувший ґенер.-ґубернатор Галичини і Буковини і відтак президент Укр. Генер. Секретаріяту Дмитро Дорошенко іменований ґубернатором Чернигова.

Українець заступником російського міністра просвіти.

СТОКГОЛЬМ, 27. вересня 1917. (Прес. Б. У. П. Р.). Куратор київського округа (ґуб.: Київ, Чернигів, Полтава, Волинь, Поділе, Холм) Василенко іменований заступником міністра просвіти. На опорожнене ним становище покликано дотеперішного його заступника Науменка.

Державна Рада.

ВІДЕНЬ (Ткб), 27. вересня. Міністер зелізниць відповідав на інтерпеляцію пп. Вітоса, Яховича і тов, в справі транспортів жовнірів, що їдуть на відпустки. Опісля відповідав міністер на другу інтерпеляцію, в справі обиди народности зел. функціонарів в Галичині і знущеня над ними, якого допустив ся урядник приділений з західной дирекції.

Пос. Гавзер обговорював фінансове предложене і харчеві справи.

П. Лянґенган виступав проти славянської аґітації в австрійській пресі, звернено проти Німців.

По промовах п. Кадьчака, який звертав ся проти правительства, та п. Вольфа, що опрокидував амнестію, забрав слово п. др. Петрушевич. Він заявив, що поведене Українців супроти правительства буде залежним від його діл, які одначе промовляють проти правительства. Українські посли стоять на становищи, що всі українські области монархії мусять бути адміністровані в однім самостійнім адміністраційнім тілі.

До спільного дому з Поляками Українці не ввійдуть ніколи.

Пос. Фрідман висказав надію на окончений справедливий мир народів. П. Ведра виступав за поправою матеріяльного становища урядників.

По промовах пп. Лягінії, який дивуєть ся програмі презид. міністрів, Шенфера і Шуберта, засідане замкнено.

З днем 6. жовтня здержимо висилку всім, котрі до тої пори не вирівнають залеглости і не пришлють предплати за жовтень.

НОВИНКИ.

— З нинішним числом розсилаємо чеки почтової щадниці на присилку предплати!

— З У. П. Репрезентації. В доповненю звіту про нове уконституоване президії УПР. доповняємо тим, що заступниками членів парляментарної Комісії вибрано послів Дра Смаль-Стоцького і Дра Лагодинського, а секретарем УПР. став п. Др. Цеґельський.

— О неподільність Українських земель. На засіданю У. Ц. Ради піднесли заступники ґуберній Харків, Катеринослав, Таврії і ин. торжественний протест проти отягання тимчасового правительства згадані українські краї безпроволочно вілучити до автономної України. Всі українські часописі є переповнені протестами укр. орґанізацій проти невтілення згаданих ґуберній до автономної України. (У. Б.).

— Плякета и погрудем Митрополита, різьблена в сріблі в арт. робітні Тірка у Відни є твором артиста В. Шведовського, проф. промислової школи в Яворові. Сю плякету вручив комітет для привитаня нашому князеви церкви дня 12. вересня 1917 р. Сама плякета виконана під артистичним оглядом прегарно. Артистови позував Екск. Митрополит лично в р. 1913. Щоби ся плякета могла найти ся не то в кождій хаті, але у кождого свідомого Українця, комітет подбав про відзнаки до пришпилювания, в цинку, томбаку і сріблі по 1 кор., 2 кор. і 3 корони. Срібні відзнаки можна завішувати при коралях, та всякого рода намиснаках. Лице Ексцеленції, повне спокою, вглядає ся в церкву св. Юра. Під погрудем містить ся напись: „Андреєви Шептицькому — Україна". Відзнаки надають ся до росповсюдження при всякого рода святах, або богослуженях, уладжуваних з нагоди щасливого повороту Ексцеленції. Їх можна замовляти в комітеті для привитаня Екск. Митрополита — секція живого памятника, Львів ул. Домініканська ч. 11, І. поверх. Весь дохід з відзнак призначений на фонд ім. Митр. Андрея Шептицького для укр. сиріт.

— Цісар дарував, а ви не хочете дарувати? Що наші консисторії не перестали попирати і дальше москвофілів, як попирали їх перед війною, свідчить отсей факт: До одного каноніка москвофіла о. В. прийшла депутація з одного села з просьбою, щоби взяти від них повернувшого священика Талергофця, а замість нього дати Українця. На те відповів їм канонік В: То Цісар йому дарував, а ви не хочете дарувати? Розумієть ся, депутація вийшла з вічним. — Иннший канонік, з нашої консисторії, о. Б., коли прийшла на черґу подібна справа усуненя одного москвофіла Талергофця, сказав: „Ми не можемо їх усувати, бо там способом ми їх самі осуджували б"." І протеґує сей канонік (а має власть в тім згляді) москвофілів в разячий спосіб!

— Цісар Вільгельм в Семигороді. Німецький цісар відбув на днях подорож через Семигород. В дорозі задержав ся коротко в Клявзенбурґу, де йому на зустріч вийшли всі офіціяльні личности. На чолі штабу армії стояв ґен. полк. архикнязь Иосиф в товаристві ґенерала Секта. Архикнязя привитав цісар Вільгельм щиро. Депутація дам під проводом ґрафині Телекі вручила монархови китицю цвітів, а 12 угорських дівчат в шеклерськім строю гарну шеклерську мережку. В розмові з ген. Бельґарде і німецькими ґенералами, що були в його товаристві, висказав ся цісар Вільгельм з великими похвалами про угорський нарід.

— Продажа підвисшеного наділу муки. Районові склепи одержать на будучий тиждень Ршеничну пекарську муку в подвійній скількости по ціні 1 к. 18 с. за 1 кґ. та будуть населеню видавати повний наділ, т. є. 500 ґрамів на один лівий відтинок мучної карти. Рівночасно пригадуєть ся, що всі власники районових склепів і управителі консумів, які зовсім або в части не віддали мішків міському апровізаційному заведеню, обовязані сейчас мішки звернути, бо в противному разі не дістануть муки, а їх наділ віддасть ся найблизшим районовим склепам. Кавція за мішки буде в найблизшім часі підвисшена по думці розпорядку військ. складу обороту збіжем на 10 к. за штуку. За низше кавціоновані мішки, а досі не звернені, одержать районові склепи і консуми зложену низшу кавцію з потрученем належитости за зужите.

— З хроніки крадежий. В середу, дня 26. с. м. невислідженї досі злодії дістали ся задними дверми до склепу Ребеки Мінцер при ул. Боїмів та забрали кіш зі срібними ліхтарями, столовим сріблом і шовками вартости кілька тисяч корон і зникли в безпечне місце.

В четвер знов коло головної трафіки на ул. Карла Людвика якийсь спритний „механік" вкрав в білий день Надворови Зільберманови з Будапешту портфель з 3.000 корон.

— Ґуберські комісарі на Україні признають над собою власть У. Ґ. Секретаріяту. Конференція ґуберських комісарів України і Бесарабії приняла резолюцію, в якій заявляє, що в усіх питанях управи ґуберські комісарі підчиняють ся Генеральному Секретаріятови, який має всю повноту власти на Україні. („День").

— **Буча в парляменті.** На вчорашньому засіданю палати послів в часі промови п. Вольфа прийшло до великої бучі між Всенімцями і Чехами.

— **Тимчасове правительство з повним співчутєм відносить ся до широкої автономії України.** „День“ з дня 23. серпня доносить, що Керенський в часі витаня його при приїзді на державну конференцію сказав так до української депутації: Тимчасове правительство з повним співчутєм відносить ся до широкої автономії України. Гнетови Українців і инших народів положено край. Великороси й Українці се брати по крови і разом повинні кузати свободу і щасте спільної матери Росії.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 29. вересня 1917.

Нині: 29. вересня гр.-кат. Евфимії муч., римо-кат. Мих. Арх.

Завтра: 30. вересня гр.-кат. Софії муч., римо-кат. Гіроніма.

○ **Загальні Збори** Товариства „Львівський Боян“ відбудуть ся в суботу дня 6 жовтня 1917 о год. 6 вечером у власних комнатах (мала саля Тов а ім. М. Лисенка) — з таким порядком дневним:

1. Відчитане попереднього протоколу.
2. Звіт уступаючого виділу.
3. Вибір нового виділу.
4. Внески членів.

Наколи до години 7. не явить ся вимагане до важности число членів — Збори відбудуть ся при довільнім числі членів.

○ **Фреблївські курси.** Родичі, що інтересують справами виховання дітий, можуть оглянути льокаль, де буде приміщена шкілка при ул. Цитадельній ч. 9 і засягнути інформацій у управительки курсів п. Софії Олеськівної між 4—5 год. по полудни,

○ **З Українського жіночого комітету помочи для ранених.** Пригадує ся, що перечитані часописи треба складати в Народній Торговли, в книгарні ім. Тов. Шевченка, в Доставі, в цукорні Стецькова і в склепі Филиповича при ул. Кохановського. 1—2

ПОМЕРЛИ.

Славцьо Редкевич, улюблений син Льва Ореста і Зофії з Тарнавських, упокоїв ся по тяжкій недузі в шестім році житя дня 24. вересня 1917 в Подлясях к. Кенти.

З австрійського звідомленя.

З дня 28. вересня.

На тирольському фронті місцями панує оживлена боєва діяльність. Впрочім нічого нового.

Шеф Ґенерального Штабу.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 28. вересня.

Східний фронт:

Лиш на деяких відтинках між Балтійським і Чорним морем зростала обосторонна діяльність огнева понад звичайну міру.

Македонський фронт:

Вивідні потички в долинах Скумібі і Струми, сильніший огонь лиш в монастирській кітловині і на південний захід від озера Дойран.

Західний фронт:

Фронт фільдмаршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

На побоєвищи в Фляндрії зростала від полудня на-ново огнева борба. Вечером був барабанний огонь на полях на схід від Іперн. Там наступали частинно Анґлійці на північний схід від Frenzenberg і около дороги до Menin. На обох місцях наступу відкинено їх огнем і в рукопашній борбі; коло дороги Іперн—Пашандель є ворог ще в деяких лійках нашої лінії. На побережі була вечером оживленя діяльність артилерії, зростала вона і в деяких відтинках фронту в Artois.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведене
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймоване зубів без болю і пльомбоване.
Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.
Пацієнтів з провінції залагоджує ся в найкоротшім часі.

Краєвий адвокат
Др. Евген Гвоздецький
веде канцелярію у Львові, при ул. Красіцких 6.

Оголошеня.

Панну до контованя і кореспонденції та **ХЛОПЦЯ** до експедиції прийме зараз „Укр. Слово“. — Зголошуватись між 8—10 рано,

Потрібний сейчас інструктор на село для 2 дітей з I. ґімн., а для двох з II. народн. Зголошеня: Др. Поврозник, Львів, держ. Прокураторія ул. Баторого 3. 1—3 з.

Іван Прокопович з повіта Тернопіль, села Вишнева пошукує свою жену Анелю Прокопович і четверо дітий, хтоби знав де вони суть, прошу дати знати на адрес Онуфрий Черняк, село Деветіна п. Прнявор Босьня.

Молодий пристійний торговельник, маючи власний склеп товарів корінних вартости кількана йпять тисяч корон і власну реальніст — глядає сею дорогою Товаришки житя, пристійної молодої і лагідної вдачі. Посаг вимаганий, фотоґрафія і з доброї родини. Першенство мають панни з фаху торговельного. Річ трактує поважно, на аноніми не відповідає. 1—5

Будівельні майстри і теслярі най зголосять ся до Овщ. Михайла Кіта, Новиця коло Калуша зараз. — Відбудоване села. Заробок добрий через довший час. Сільські майстри з околиць пов. Калуш най зараз прийдуть.

Молодий пристійний й всесторонно образований нар. учитель Українець, з недостачі знакомства навяже переписку (евентуально і в матримоніяльній цїли) з панною Українкою, музикальною, спокійної вдачі і образованою. Ласкаві зголошеня до 11. жовтня с. р. до Адмін. „Укр. Слова“ під „учитель“. 1—3

ОПОВІСТКА.

XII. Звичайні Загальні Збори
Дому торговельно-промислового
„ДОСТАВА“

стовар. зареєстров. з обмеж. порукою у Львові відбудуть ся ві второк 9. жовтня с. р., о год. 4 по полуд. в комнатах тов. „Українська Бесіда“ з отсим предметом нарад:

1. Отворене зборів.
2. Відчитане протоколу послідних заг. зборів.
3. Звіт з діяльности стоваришеня за рік адм. 1916/17.
4. Звіт Комісії контрольної.
5. Внесок Ради Надз. в справі розділу чистого зиску.
6. Доповняючий вибір 4 членів Ради Надзірної.
7. Вибір 3. членів Комісії контрольної.
8. Затверджене членів Дирекції.
9. Внески і запити.

Львів, дня 28. вересня 1917.

За Раду Надзірну:

о. Юл. Дзерович, секретар. 1—3 о. Ал. Стефанович, предсідатель.

Сіль до їди

німецьку, сніжнобілу, дуже мілку доставляємо в міру запасу льозом ваґонами від 100—200 метр. сотнарів, залежно від поємности ваґона. Ціна около 32 сотиків за 1 кґ. на німецькій границі.

Враз зі збірним замовленем одної або ількох громад разом, належить надсилати задаток К 5000 (пять тисяч корон) на ваґон 15.000 кґ., за надвижку більших ваґонів побираємо післяплату, при висилці менших ваґонів звертаємо надплачені гроші.

Краєвий Союз господарсько-торговел. Спілок, Львів, вул. Зіморовича ч. 20. 1—3

Найкрасші оповіданя, сьміховинки та сьпівомовки.

Десять книжочок за кор. 4·16

1) Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка . . . . . ціна 44 сот.
2) Нові часи, оповідане О. Маковея „ 44 „
3) Кармелюк, оповідане М. Вовчка „ 44 „
4) Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . „ 44 „
5) Приказки і байки Ст. Руданського . . . . . . „ 44 „
6) Сьпівомовки . . . . . . „ 44 „
7) Оповіданя М. Вовчка 1) Козачка 2) Чумак 3) Свекруха „ 44 „
8) Оповіданя М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон . . . . . „ 44 „
9) Перекотиполе — оповідане Квітки — Основяненка . . „ 44 „
10) П. Куліш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:
Канцелярії Товариства „Просвіта“ у Львові,
Ринок ч. 10.
На порто звичайне треба додати при замовленю всіх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот.

Великий український співаник

Наша дума

Зладив Антін Гапяк.

(Друге видане, справлене і побільшене).

182 пісень **200 коломийок**

Пісні получені на шість ґруп:
I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна вінєта, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „Вїзд Б. Хмельницького до Києва“ (відбитка звісного великого кольорованого образа арт. маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої ґрупи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника „Наша дума“ К 2·80 (оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями а іменно: часть перша п. з.

Наша Слава

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник Наша Слава коштує К 1·40

част друга п. з.

„Наша пісня“

містить пісні любовні і коломийки. Співаник „Наша пісня“ коштує К 1·40.

Хто не може набути великого співаника „Наша дума“ за К 2·80 нехай замовить собі співаник „Наша Слава“ або співаник „Наша пісня за К 1·40.

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замвленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: **Канцелярія Тов. „Просвіта“ Львів, Ринок 10.**

При залагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред. Др. Овідій Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.